

פ ר ט י כ ל ס.ס. ל"ד/2

מישיבת הוועדה לעניני פנים שהתקיימה ביום ג'
כ"ח פנחס-אב תש"ס (8.8.50) בשעה 09.00
=====

נוכחים:

חברי הוועדה:

- ז. דורהמטיג - היו"ר
- א. פראח
- י. בודי
- ת. טובי
- ע. אסף
- ס. זעבי
- י. ספיד
- ד. תכנן
- א. שטל
- י. בן-צבי
- ד. שרי
- ש. פרלין
- ס. סנה
- א. בהן

מוזמנים:

- סר רוזנבלום - מנהל משרד הפנים
- סר סידון - מנהל האגף לשלטון עצמי במשרד הפנים
- סר צילן - המפקח הארצי על הבחירות ברשויות המקומיות.
- סר הרטבלאט - העץ שר הפנים
- סר פלטון - היועץ לעניני ערבים במשרד ראש הממשלה.

נעדרו:

חברי הוועדה:

- ב. סינץ
- ג. ילין-סוד

סדר-היום:

1. חוק העיריות (הוראות שונות) תש"י-1950. (תיקון).
2. שאלת הבחירות בנצרת
3. שונות.
4. *אלה הבחירות בלוא*

א. פראי:

אני מציע להוסיף לסדר-היום את שאלת הבחירות בנאר-שבע ובעכו, וכן ויכוח על הודעת שר הפנים.

י. בודי:

יש להוסיף לסדר-היום את שאלת המשרד בנאר-שבע. כן אני רוצה לעודד שאלה ביהם לפרטום פנקס הבחורים בתל-אביב. ידוע כי פנקס הבחורים בתל-אביב יתפרט ב-15.8 ועד יום הבחירות, היינו: 14 בנובמבר ש.ז. עוברים לרשותנו 90 יום. ברצוני לדעת איש, אם לפי התאריכים החוקיים להגשת ערעורים וכד' מסתקים לנו 90 יום, זאת לא, אזי יש להכניס כמה תיקונים, אחת נבטרך להוציא את תל-אביב סיום הבחירות הכללי בכל המועד, וזאת אינני רוצה להציע. על-בן אני מציע להכניס מספר תיקונים בתאריכים החוקיים לפי חוק הבחירות.

י. גורין: חבר הכנסת ע. אסף רוצה להציע לוועדה משהו בענין המחיקות. אסרתי שהדיון בענין זה נסתים, וברשותה של הועדה לשמוע את ההצעה או לא. הוא מוטיב כאן ומבקש את הועדה כי תשטע את הצעתו, ועל הועדה להחליט אם לשמוע עכשיו את ההצעה או לא.

בנוגע לבחירות יש עוד ענין. נבחרה ועדת משנה לבדיקת כל הטכניקה של הבחירות בצבא. הועדה הזאת קיימת שתי ישיבות ועומדת לקיים עוד ישיבה, ובזאת היא תסיים את עבודתה, ויש כמה דברים שרצוי לסווד היום לוועדת המניין ואני מבקש לצרף את הענין הזה למערכת העניינים הקשורים בבחירות.

א. טראי: מחוץ לענין הבחירות בבאר-שבע ועכו שאני מציג להעמיד על סדר היום, אני מבקש להעמיד לדיון גם את שאלת סדור פנקסי הזהוי.

ה. סובין: אני מציג שידון היום על שאלת הבחירות בנצרת. זה כבר מדבעה שבועות שהענין עומד על סדר היום, וזוהי הישיבה האחרונה לפני הסגרה, ואני מעונין שלא נדחה את הדיון לחדשים נוספים, כי אחרת לא יהיה שום ערך לדיון זה.

י. גורין: חבר הכנסת ת. טובי צודק, אבל אני חייבים ראשית כל לסיים את הדיון על חוק העיריות, כי אנו מביאים את החוק לפנסת. אם לא נספיק לדון היום על שאלת הבחירות בנצרת אני מציג לוועדה להתכנס בסגרה לישיבה מיוחדת על-מנת לדון בשאלה זו.

ה. סובין: אנו טוחים להודעת היו"ר בענין הדב הועדה לחוק האזרחות. עד כה שרם קבלנו את ההודעה, ואני רוצה לדעת מהו ההרכב.

היו"ר ז. נורהמטיג: אני רק סמלא-מקומו של היו"ר ב. מינץ שהוא חולה. אני רק יודע שיושב-ראש ועדת המניין וועדת החוקה הם הממנים את החברים. אני רק יודע שהיום בשעה 11.00 מתקיימת ישיבה של הועדה לחוק האזרחות וחברי הועדה קבלו הזמנות.

מר צילון: לשאלתו של מר גורין בענין פרסום פנקסי הבחורים בתל-אביב, והתאמת האגף התאריכים החוקיים ליום הבחירות: פרסום פנקסי הבחורים בתל-אביב נדחה לימים מספר שבועות שבתו הדפוס לא סלחו את התחייבותם, ואין זה באשמת הועדה. פנקסי הבחורים בתל-אביב יתפרסמו בודאי ב-15 באוגוסט.

אם פנקסי הבחורים יפורסמו ב-15 באוגוסט, ולהנחת ערעורים דרושים 14 יום, הווה אומר: 29 באוגוסט. לוועדת הבחירות דרושים 21 יום כדי לדון בכל הערעורים - אנו מביעים לתאריך 13 בספטמבר. אחרי-כן צריכה ועדת הערעורים להודיע למערערים אם תרדו נתקבל או לא, אני מביעים לתאריך 19 בספטמבר (7 ימים דרושים). כן דרושים עוד 7 ימים לוועדת הבחירות על-מנת לסווד את ההודעות בכתב - אנו מביעים לתאריך 26 בספטמבר. אחרי-כן דרושים עוד 10 ימים על-מנת שאפשר יהיה להגיש את הערעור לבית-המשפט - אנו מביעים לתאריך 6 באוקטובר. תוך 10 ימים יכל בית המשפט לדון בערעור - אנו מביעים ל-16 באוקטובר. החוק קובע כמובן שמועד הגשת רשימות המועמדים יהיה 30 יום לפני מועד הבחירות, ז.א. לאחר שפנקסי הבחורים מושלם. אבל אפשר להגיש את

סר צילן:

רשימות המועמדים גם כאשר פנקס הבחורים אינו מושלם, כי החוק אינו דורש זאת בפירוש. ולאחר ששמענו ממי אנשי הצבא מה שמענו, אני יוצא מתוך הנחה, ואני חושב שכדאי אחראש לקבוע את מועד הגשת רשימות המועמדים ב-1 באוקטובר, ע"י כך ישארו לנו 6 שבועות להשלמת הפרוצדורה בצבא. תל-אביב תהיה סוכנה ב-16 באוקטובר וזה ספסיק, ואין זה מרע להגשת רשימות המועמדים.

סר סירון:

משרד הפנים.
ביחס למעייף 16, החליטה הועדה, שכדי שיו"ר ועדת הבחירות לא יצטרך להתוודע ליד כל שם שנעשה בו שנוי, יחתום יו"ר ועדת הבחירות בסוף הדף ויציין את מספרי השמות שבהם נעשה תיקון. אולם בינתיים מתברר כי פנקס הבחורים נערך בצורה כזו שאין כל מקום להוספות באותו הדף. לפיכך אנו מציעים שיו"ר ועדת הבחירות יחתום אפנים ב-16 כל דף, אבל לכל דף יצרף רשימת חתומה על ידו המציינת את מספר התיקונים שנעשה בכל דף ודף, וכן יציין את השמות אשר ביחס אליהם נעשה תיקון.

סר י. גורדי:

לדבריו של סר צילן: לפי התאריכים הדבר יכל להתיישב רק אם פעולה אחת תשתלב בפעולה שניה, כלומר: עוד טרם שספסימים פעולה אחת אפשר להתחיל בשניה. אבל מתעוררת השאלה מה יהיה אם איזו מפלגה לא תהיה פרוצה אח"כ מתוצאות הבחירות והיא תוכל להגיש ערעור על סמך זאת? מה דעת היועצים המשפטיים על כך?

סר רוזנבלום:

מנהל משרד הפנים.
אין לי ספק בענין זה, אבל עוד אינני יכול להשיב א' על כך.

סר סירון:

משרד הפנים.
אין כל ספקות ביחס אשאה לשאלה זו. לפעם * ש רק פעולה אחת הסתלבת בשניה, וזאת ביחס להגשת רשימות המועמדים. ולפי החוק את רשימות המועמדים רשאים להגיש עד היום ה-30, אבל כאן מוטל התפקיד על מקיד הבחירות, שהוא יחיש את הגשת הרשימות, כך שלא יצטרכו לחכות עד היום ה-14 לפני הבחירות.

י. גורדי:

הצעה פשוטה: אני מציע שהיועצים המשפטיים המספסימים של משרד הפנים יבדקו את כל השאלות שנמערדרו ויבדדו כיצד העניינים מתיישבים ביחס לקיום הבחירות בפועל והתאמת אחראש החוקיים למועד הבחירות. אם הם יבדדו לכלל מקרה שיש צורך להכניס תיקון בחוק לצורך זה - אנו נקבל זאת.

היו"ר ז. וורדהפטיב:

ההצעה הנ"ל מתקבלת.

ההצעה של סר סירון ביחס למעייף 16 (א) היא: * יחתום על כל דף ממנו יצרף רשימת חתומה על-ידו המציינת את מספר התיקונים בכל דף ואת המספר המדורי של כל שם, והרשימה תתקבל כחלק בלתי נפרד של פנקס הבחורים.

ע. ארז:

הצעה ביחס למהירות/היא: להשאיר את המהירות, אבל במקום שנמסר "מחצית מקולות שקבלה אותה רשימה" אמרי: "מחצית מועד הבחירות".

היו"ר ז. וורדהפטיב:

הדיון בענין זה נמתיים בוועדה. אני מציע להשאיר את המהירות כפי שהיא.

היו"ר ז. וורדהסטיג:

אנו עובדים לבעית הבחירות בנצרת.
אנו נבקש אח"כ את נציג משרד הבטחון לסטוד
הודעה.

מר פלמון:

היועץ לעניני ערבים
ליד משרד ראש הממשלה.

אינני מייצג את משרד הבטחון, ולא את שר
הבטחון. ואני מייצג את משרד ראש הממשלה.
מאמץ הוועדה כאיש פרטי בתסקירי היועץ
לעניני ערבים ליד משרד ראש הממשלה. אינני מייצג כאן את דעה ראש-הממשלה
או את דעה משרד הבטחון, כי לא הוועדה בתור מייצג.

ה. טובי:

אני חושב שענין הבחירות בנצרת הוא די ברור,
ואין צורך לדבר הרבה על כך. דברתי על כך
במליאת הכנסת. השאלה היא מדוע לא סקיימים בחירות בנצרת ומפדידים את
העיר הזאת מייחד חלקי המדינה. לדעתי טבות בטחוניות אינן קיימות כאן.
אנחנו אנכי, תושבי נצרת השתתפו בבחירות לכנסת ואז לא העלו כלל את
הטבות הבטחוניות.

ברצוני לשאול שאלה את נציגי משרד הפנים.
לפני כמה חודשים היתה הודעה מטעם משרד הפנים שמשרד הפנים פונו לערוך
את הבחירות גם בנצרת, האם הודעה זו עומדת בתקפה? אני הייתי פזיע
בשטח קודם את נציג משרד הפנים.

מר רוזנבלום:

מנהל משרד הפנים

הודעת משרד הפנים בעינה עומדת. אנו פונו
לערוך את הבחירות בנצרת. אולם משרד הפנים
סבורה רק ענף אחד בממשלה, ויש להתחשב גם בדעתו של המשרד המוסמך השני
בענין זה, כלומר: משרד הבטחון. אם המשרד השני המוסמך לכך יודיע שהוא
פונו כי יערכו בחירות בנצרת - אנו נהיה פונו לעשות זאת.

מר פלמון:

יועץ לעניני ערבים

ליד משרד ראש-הממשלה.

אני חושב שבנצרת איננה ככל הערים בישראל.
כאשר היו בחירות לכנסת - הרי היו אלה בחירות
שלאנחנו כלליות למוסד המייצג את כל תושבי המדינה. אולם בבחירות המקומיות
בנצרת אינן יכולות להיות כפי שהן בחיפה או בשפרעם, היות בנצרת היא
עיר קדושה, ובמידה מסויימת יש שייכות לכל עם לעיר נצרת. גם בימי
המנדט לא היו בחירות חפשיים בנצרת, שם היו בחירות עדתיות, והוחלט
בזמנו שהאורתודוכסים סגנים 1/3, המוסלמים 1/3, והנוצרים הקתוליים (פרונוסיטים)
סגנו 1/3 מחברי המועצה.

אני-אמשר מסוגם כך להשוות את נצרת לשפרעם
או לחיפה ומה שחל ומתאים לשתי הערים הללו, איננו מתאים לנצרת, וההחלטה
המחייבת את שפרעם אינה יכולה לחייב את נצרת. לגבי הבחירות בנצרת צריך
להיות דיון מיוחד.

ז. הנבו:

איני בטוח לדעתו של מר פלמון. אינני חושב
שבנצרת יכולה להיות אחת באצין הבחירות,
כשם שהיא אינה יכולה להיות אחת בעניני עבודה, עבודות צבאיות ועוד.
אין בין עיר זו לעיר אחת שום הבדל, וענין העדות - הקוריות אינו
שייך לכאן. ומה שעשתה ממשלת המנדט בענין הקוריות אינה צריכה לשמש לנו
לדוגמא.

מר רוזנבלום:

מנהל משרד הפנים.

רבותי, במקרה זה יש לשמוע את הודעת
נציג שר הבטחון, או מפקד הממשל הצבאי
בנצרת סגן-אלוף סודר. מר פלמון איננו מייצג כרובע את שר הבטחון. הוא
מופיע כאן כיועץ לעניני ערבים. ענין הבחירות בנצרת שייך לממשל הצבאי,
בנציג משרד הפנים שאלתי פעם את סגן-אלוף סודר באם אמשר לערוך בחירות
בנצרת, מאנחנו והתשובה היתה בזמנו שלילית. אבל אם נשטע היום תשובה
אחרת מנציג הממשל הצבאי במקום - משרד הפנים יהיה פונו לערוך את הבחירות.

הס' ד ז. דורהמטיב:

אני מבין שנפלה כאן טעות. היו צריכים להזמין את נציג משרד הבטחון שימסור הודעה סדוע לא יקויימו בחירות בנצרת, ולא את סמלמון, והסליחהאמת עם סר פלמון.

י. גורני:

אני מבין שהדיון כבר לא יתקיים היום. לפיכך אני חוזר על הצעת שהועדה תקבל החלטה לקיים ישיבה של ועדת הפנים בימי הפגרא על-מנת לדון בענין זה ולא לדחותו עד הסוכב השני.

א. שפטל:

אינני מבין מהו החפזון ביחס לבחירות בנצרת. 14 שנה לא התקיימו בחירות בתל-אביב, וישנן עוד עריות שבמשך שנים לא התקיימו בהן בחירות. נצרת עוד נמצאת תחת מטל צבאי, ואינני יודע מה החפזון ביחס לקיום הבחירות בנצרת.

ח. מרבי:

אני מתנגד בכל תוקף לדבריו של סר שפטל. עד עכשיו היתה אסורה שטעמי בטחון אי-אפשר לקיים בחירות באיזוריים של מטל צבאי, אולם עכשיו אנו שומעים משהו שבטועם למשל אפשר לקיים בחירות, ובנצרת אי-אפשר לקיים בחירות לא שטעמי בטחון אלא שטעמים אחרים לבטרי. אם כן שאלת הבטחון אינה עומדת בדרכנו, כי אלה הם טעמים דתיים. ולכן אני חושב שאנו יכולים עכשיו לקיים את הדיון בענין זה ואין צורך לחכות לישיבה מיוחדת עם נציג משרד הבטחון.

ד. שרי:

אני מצטרף להצעתו של סר גורני שנקיים ישיבה נוספת בימי הפגרא על-מנת שנוכל לשפוע את נציג משרד הבטחון.

א. פראי:

אני מציע שנכנס מיד לדיון לגופו של דבר. אם להסתמך במלים עדינות, הרי יש מה שנוס "חומר טעם" בדחית הענין מישיבה לישיבה. ואני חושב שועדת הפנים יכולה לפכם בעצמה את דעתה בענין זה.

ז. גורני:

אינני מקבל את דעתו של א. שפטל. שאלת הבחירות בנצרת זהה שאלה שאנו צריכים לדון בה, אלא כיום אנו נתונים במצב כזה שאיננו יכולים להתעכב בשאלה זו, אלא אם נשטע את נציג משרד הבטחון.

י. שפטל:

אני מציע שהועדה שהתאמה תפנה במשאלה לראש-הממשלה ולשר הבטחון לשלוח נציג לועדה על-מנת למסור הודעה בענין קיום או אי-קיום הבחירות בנצרת, או שראש-הממשלה ושר הבטחון יודיעו שאין הוא קובע את העניינים, אוי נזכר לקבוע את עמדתו לשאלה זו.

ז. מרלי:

דוקה משום שאני מחשיב ביותר את הנעימה הזאת שהיא חשובה מכל הבחינות - דוקה משום כך אני סבור שצריך לדחות את הדיון. זהה בעיה חשובה ומקיפה ויש לדון עליה במרשדות ולא עם בחפזון. ואינני חושב מישיבה זו, האחדותה לפני הפגרא, נזכר לקיים דיון מקיף. אני פונה לאלה אשר מחשיבים כפוגי את הישיבות הענין להחליט לדחית הדיון עד אחרי הפגרא.

הס' ד ז. דורהמטיב:

אם כן לפנינו שלש הצעות:

1. לקיים את הדיון עכשיו.
2. לקיים את הדיון בישיבה מיוחדת בפגרא.

היו"ר ז. וורמפטיג:

כן הוצע להזמין נציג מוסד מסדר הבטחון,
או לדרוש מסדר הבטחון הודעה שאין מסדר
הבטחון מעכב את הענין, ואז בוכל לקבוע עמדה של ועדת הסניט לשאלה זו.

ה צ ב ה

- לקיים את הדיון מיד - 2
- לדחות את הדיון עד אחרי הפגרא - 3
- לקיים ישיבה שלא סן הסנין
בימי הפגרא - 177

אם כן, עבין הבחירות בנצרת יהיה הסעיף
הראשון בישיבה שלא סן הסנין בימי הפגרא.

כן הוחלט למנות בכתב לשר הבטחון ולבקש
מטוב שישלח לישיבה זו נציג רשמי של מסדר הבטחון, דימסור הודעה
בענין הבחירות בנצרת, או שיוצג שאין למסדר הבטחון עכב ביחס
לבחירות.

היו"ר ז. וורמפטיג: אנו עובדים לענין הבחירות בין החיילים.

י. גורדי:
בישיבת המשנה של ועדת הסניט לעניני הבחירות
בין החיילים נשמעו גם הערות מצד סר צילן
המפקח המלצי על הבחירות ומצד באי-כח הצבא. בין אחר השאלות התעוררה
גם שאלת החומר התעמולתי והתעמולה בצבא.

באי-כח הצבא עומדים על כך שיש לנהוג בבחירות
האלה כשם שנהוג בבחירות לכנסת, לאסור^א שאין לנהל תעמולה בעל-פה
בסחנות הצבא; (ב) כל החומר התעמולתי יכל להופיע על לוח סינוח לידית
הצבא; (ג) החומר צריך לעבור צנזורה של המפקח הראשי על הבחירות מטעם
הצבא; (ד) כל חייל יוכל לקבל חומר אישי אשר ישלח לו ע"י המסלבות.

אשר למעיף (ג) הוטכם עם באי-כח הצבא, לאחר
ברור שהצנזורה תהיה בוועדת הבחירות המרכזית. כלומר: לא ישלח חומר לצבא
אלא אם עבר את ועדת הבחירות המרכזית.

כן בטלנו את המאמץ ההגבלה שהחומר התעמולתי
חייב להיות חיובי ולא שלילי. זה יהיה נתון לשקול דעתה של ועדת הבחירות.
כלומר: את הדפינציה הזאת בטלנו.

כן מתאמת התעוררה שאלה גיחס לאספות במחנות
הצבא. הוברר שבסחנות הצבא לא תהיינה אספות. כן לא יוכל להופיע חייל
כנואם באספה גם כשהוא נמצא מחוץ למחנה.

באי-כח הצבא אלנו-משנה קרני, וסבנו - לבנון
עמדו בכל תוקף בנד סדור אספות בצבא, כי בדרך כלל אספות כאלה כרוכות
במחנות ובכל אותן המאמצים המעודת הלוח של אספות מוטכיות
בקוד לבחירות. אם בלמק זה נרעה לבנו, הדי לא נרעה לי הנדמק החומר

י. גורדי:

ואם ועדת הפנים תגיע לכלל מסקנה שצריך להתיר לחייל להוסיף באספות פופביות, היא תביא את מסקנתה לשלטונות הצבא, והצבא יקבל אותה או לא יקבל אותה.

אני מציע לוועדת הפנים לשלול דבר אחד, והוא הרכב ועדת הבחירות בפרכוזית. ועדת הבחירות המרכזית תהיה/ בת 10 חברים אשר ימונו ע"י שר הפנים - איש סכל מפלגה, ולא חשוב אם המפלגה גדולה או קטנה. הניסוק של מר זילן הוא כי הועדה הזאת עוסקת בדברים טכניים בלבד, והכוונה היא שלא להכביד על הפרוצדורה. אני סוכן לקבל את הניסוק הזה, אבל מאחר שניתן לוועדה המרכזית הזאת תפקיד נכבד ביותר - תפקיד של צנזורה על החומר התעמולתי, וכאן יכולים להתעורר חילוקי דעות ואינסטרסטים שבין כל מפלגה ומפלגה - הרי לפי דעתי ועדת המורכבת בצורה זו שיקול דעתה לא יהיה אובייקטיבי, ולהסגיד שאלה כזאת בידי הרכב פריסטטי - אני סטיל טמק בכך.

אני מציע לוועדת הפנים לבחון את ההרכב של 19 חברים בוועדת הבחירות המרכזית ולא 10 חברים, ואני מציע שמתח שההרכב יהיה לפי מפתח מפלגתי.

השאלה השלישית שנתעוררה בדיוני ועדת המסנה היא לא רק ביחס לבחירות בין החיילים, אלא גם ביחס לבחירות בין המזרחים - וזוהי שאלת תעודות זהויות. אנו טכסנו שלגבי חיילים אשר הגישו בקשות לתעודות זהויות וטרם קבלו - אלה יוכלו להתאמתם להתאמת בתלוש הרישום פלוס תעודת החייל שבדשותם. אבל במצב זה במצאיים גם אלפי מזרחים, בדשותם רק תלושי רישום ועדיין לא קבלו תעודות זהויות. לטיכך יש לסצוא דרך להמציא לאזרחים אלה באופן הסהיר ביותר את תעודות זהויות.

זהו סיכום של דיוני ועדת המסנה, ואני מציע לוועדת הפנים לברר את האלוצת בהן בתעוררו חילוקי דעות, ושיש לסכסון:

- א. צורת התעמולה בצבא.
- ב. אם חייל יכול להוסיף כנואם באספה פופבית של מזרחים.
- ג. הרכב ועדת הבחירות המרכזית.
- ד. ענין תעודות זהויות.
- ה. סימני הדישיות.

אני סבור שקודם כל יש לדון בשאלה הנובעת לא רק לצבא אלא גם לאזרחים, וזוהי שאלת

א. פרימי:

מאמנם סימני הדישיות.

י. גורדי:

סמסיכום שנתקבל אמול בישיבת ועדת הפנים, הרי הוחלט, אם הכנסת תקבל זאת או לא עדיין לא ידוע, כי בצבא על-כל-פנים יבחרו על-פי התקנים, ועל כל מקרה יהיה סימן הדישיות. בוועדת המסנה סוכם של המעטפה יהיה צורך לציין גם את המקום אם זה תל-אביב או חולון וכו'. יחד עם זאת בתעודות שאלה אחרת בדבר זאת אחת לדישיות המוסיפה בכל הארץ, נניח מפלגה אחת שמוסיף בכל הדישיות שבכל הארץ תקבל את האות א', מפלגה שניה את האות ה' או ג' וכו'. לדעתנו זה יקל מאוד על הבודדים, וגם אין כל סכס לגזול סן המפלגות את הזכות הזו להוסיף באות אחת בכל הדישיות בארץ. אנו היענו לכלל מסקנה שהדבר יכל להקל במערה דבה על הבחירות בצבא.

י. פרימי:

אני מציע יודע פתי כוונתו של מר גורדי ביחס להרכב ועדת הבחירות המרכזית, האם כוונתו להרכיב את וועדת הבחירות המרכזית לפי המסי הכוונות אשר בכנסת ל הדי שכן רשימות וסייעות שאינן סינוצנות בכנסת ופדוע תשלל שהן הזכות להוסיף בוועדת הבחירות המרכזית. אני מציע לקבל את ההצעה כסו שהיא, כלומר: איש לכל מפלגה. אם התקבל הצעת י. גורדי, כלומר: ארכב לפי המסי הכוונות - יהיה צורך בהרכב של 40-50 איש ולא 19 כפי שהיה מציע.

י. ספיר:

אני אינני מתנגד גם להרכב של ועדת בחירות גדולה לפי המסמכים
שהם הכוונת במקום, ואז יהיה צורך להרכיב ועדת בחירות בת-30-40
איש. אם ההצעה הזו לא תקבל, אזי יש לקבל את ההצעה כמו שהיא - איש
לכל סלגה.

מר דוונקלר:

מנהל משרד הפנים.
משרד הפנים הציעה את ההצעה הזאת של הרכב
ועדת הבחירות המרכזית כ-10 איש, איש לכל
סלגה, היות ועבודת הועדה היא בעיקר טכנית.
מר גוריי ציין אמנם שנוסף עתה לוועדה הזאת תפקיד נכבד מאד - הצנזורה-
ואני אינני עומד על העקרון שאנו הצענו, אבל מה שאני מבקש מהועדה
הוא לביא בחשבון שועדת הבחירות לא תהיה גדולה מדי, כי בוף גדול
ומטורבל קשה לעבודה.

י. גוריי:

אני מציע שטר צילן ימסור לנו מה היה
הרכב ועדת הבחירות לכנסת.

מר צילן:

משרד הפנים.
את הצעת הצעת מתוך רצון שהוגרם הצבורי
יטלא באן תפקיד נכבד, וכן שיהיה מקום
צבורי - פיקוח של גורם צבורי על הבחירות הללו. התפקידים הם
טכניים במידה שהם קשורים במקום על סדר טכניים, אבל במידה שהדבר
נוגע לאמפקט אחד - בקורת החומר התעמולתי, לפשל, הרי אני מציע
לבחור ועדה מצומצמת בת 6 חברים מורכבת מחברי הסלגות הברולות
ובראשם יעמד המפקח על הבחירות, על-מנת שישגיחו על כל העבודה
הזאת.

י. בן-צבי:

אנו עשירים במסלגות, ואינני רוצה לבטל
את הדבר, אבל הוא בלתי ראוי לצבא.
הבחירות האלה אינן בחירות מסלגות, היות ואנו עומדים לפני בחירות
לדפוסיות המקומיות ולא כתוב בשום מקום שהיינו דוקא 10 או 11 דפוסיות.
לדעת ההיינה הדבר יותר. לפשל: ישנם כיום כ-80 אלף איננים בארץ
והם סיווגים בכנסת רק א"י נציג אחד, ואנו איננו יכולים לדעת באיזו
סידור השתקף עתה העדה התמינית בבחירות המקומיות, וכן הדבר לגבי
עדות אחרות או גופים אחרים.

אמנם צריכה להיות ועדת בחירות מרכזית,
אבל אני סבור שבענין הצבא ההכרעות צריכות להיות בידי משרד הכנסת.
וביחוד נוצע הדבר ביום לתעמולת הבחירות בצבא.

ה. פדא:

ההצעה של מר צילן לפיכך לשתף ועדות אינה
בראית לי, כי הסיכום שלנו בוועדת המסנה היה
שמתוך ועדת הבחירות תבחר ועדה אשר שתפקידה יהיה לבחון את החומר
התעמולתי. לעומת זאת בראית לי ההצעה של 19 חברים לפי ההרכב של
הכנסת בתוך הצעה שתקבלת על הדעת. אם ההרכב הזה לא יתקבל - אזי אני
מציע הרכב לפי הרכב ועדת הפנים.

אשר לתעמולה בצבא והתנועה של החיילים
באספות פומביות. אני אינני בורס את כל השיטה הזאת של הקמת חיי
בין החייל לבין האזרח, כי גם החייל הוא אזרח במדינה ולא שהוא לובש
מדי צבא, ואנו צריכים להיות מעונינים להקטין ככל האפשר את ההגבלות
האלה לגבי החייל. אני חושב שזוהי אידיאולוגיה בטקט בשעה שאנו רוצים
להרחיק את החייל מחיי האזרח, כי ישנן מדינות שבהן שטרדלים להרחיק את
החייל מן האזרח, ובשעת הצורך ששתמשים בחיילים נגד האזרחים. אני
חושב שזוהי אידיאולוגיה פסולה. הצבא שלנו הוא חלק מן הצבור, אמנם
יש גם מיינים לגבי הצבא, אבל הסייג הזה שחייל במדים אסור לו להוסיף
באספה פומבית, ובלי מדים - אין אסור - הסייג הזה אינו נכון.

א. סדמי:

אנני עומדים עתה לפני בחירות לקונגרס, ומני
איננו מקבל את התורה הזאת שהיא/ אסורה תעמולה בעל-פה בצבא. סוף
סוף גם הצבא יקח במהם בודאי חלק פעיל בבחירות האלה וישנם זרמים
שונים ודעות שונות ומפלגות שונות, ואין לסנוע את ההסדרות האלה
טחילים רק משום שהם נמצאים בקרקעין. מדוע זה לא ניתן הטברים
לקראת הבחירות לקונגרס הציוני.

אשר לסייג, כי החומר התעמולתי צריך לעבור
בקה של ועדה מיוחדת - גם לזאת אני מתנגד, כי בדרך חלל המפלגות
לא תוצאנה חומר תעמולתי מיוחד לצבא, אלא ישמשו באותו החומר
התעמולתי לאזרחים.

ש. סרלי:

אני מציע שאנו נטנה למשרד הפסחון בנקשה
לאפשר לחיילים או לקצינים להיות חברים בוועדה

הבחירות המרכזית.

טר ציל:

הצבא אינו מסכים לכך. הוא אינו רוצה להתערב
בעניינים אלה. אני הצעתי להם זאת והם לא קבלו.

משרד הפנים

ש. סרלי:

ככל זאת אני מציע למצוא לפנות כשם הועדה
למשרד הפסחון לאפשר לחיילים/קולקצינים לייצג
גופים מקומיים שונים בוועדה הבחירות המרכזית, כי הרי סוף סוף
הועדה הזאת תצטרך לדרון בסדרי הבחירות בצבא, וכל העניינים הקשורים
לצבא בהירים יותר לאנשי הצבא מאשר לאזרחים.

אני מציע שמשרד חברי ועדה הבחירות המרכזית
לא יעלה על 10. אם כי יכל להיות שכמה מפלגות אשר מיוצגות
בכנסת לא תשתתפה בבחירות המקומיות.

אני חושב שאין צורך להגזים ביהם אלא
לתעמולה בצבא. גם אני סבור שהמפלגות לא תוצאנה חומר תעמולתי מיוחד
בשביל הצבא. אני גם חשב שיש לאפשר לחיילים לקבל את כל העתונות,
כי ישנם עתונים שמגיעים לצבא רק במספר מועט, ולקראת הבחירות יש לאפשר
לשלוח עתונים במספר גדול יותר, כשם שאפשר לשלוח חומר תעמולה אישי
לכל חייל.

אני מציע שלא בחלים כאן על שום דבר מסויים
כדי לאפשר לחיילים לעשות תעמולה בכתב ובעל-פה במדים ובלי סדיים.
אני חושב שאת יתרוןהצעות של פר צילן יש לקבל כפז שהן.

ה. טובי:

הסדר שנקבע ע"י הועדה ביהם לתעמולה אינו
מוצדק, כי אני חושב שצריך לאפשר לקיים הסברה
בעל-פה/ גם בתוך המחנות, ואני סבור שצריך להעביר חומר תעמולתי
לחיילים גם בלי צנזורה.
אני גם אינני מבין מדוע חיילים לא יוכלו
להופיע באספות מחוץ למחנות הצבא.

אשר לוועדה הבחירות המרכזית אני אומר שכל מפלגה
אשר מוסיפה בבחירות האלה רשאית לשלוח נציג לוועדה הבחירות.

י. בורי:

אשר לצנזורה, גם אני הייתי עם מודתר על הדבר,
אבל עם משהא הנימוק הוא שאין רוצים להכניס
לצבא חומר תעמולתי שיהיה בו טעם השמצה. ואם לבני אזרחים אין
הטענה יכולה לאסור את החומר, הרי לבני הצבא, אין הטענה יכולה
להרשות שיובא לשם חומר שיהיה בו טעם השמצה. ואיננו חושב ששלטונות
הצבא יסכימו לכך.
אשר להרצב הועדה, הרי אי-אפשר לקבל את הדעה שכל
פי שיהיה ברשימה יהיה מיוצג בוועדה, כי אלה הן אינן רשימות מוגדרות

הגדולות, או שאינם סיווגים כלל בכנסת. ולכן רצוי שאנו נהיה/קטורים לפסגרת אחת ובהרכב הועדה אי-אפשר להתעלם מיהסי הכוחות אשר במדינת, ולכן אבי חושב שבם אם הסנוי יהיה אישי, הרי אי-אפשר שהוא יהיה מחוץ לכל סגרת, והמסגרת צריכה להיות לפי יהסי הכוחות במדינת. גם הצעתו של מר צילן לא תפריע לכך, ואפשר יהיה להספיק את הועדה בהתאם ליהסי הכוחות במדינת.

היו"ר ז. וורהמטיג:

ה צ ג ה.

לקבל את רוב המלצות ועדת המענה - רוב.

אשר להרכב הועדה הבחירות המרכזית ישנן כמה הצעות, והן:

- א. ועדה בת 6 חברים
- ב. ועדה בת 7 חברים
- ג. ועדה בת 10 חברים
- ד. ועדה בת 19 חברים
- ה. שתי ועדות.

בכל הצעה ישנם שני פרינציפלים:

1. ועדה מצומצמת המטובה ע"י פשרד הפנים בהתחשב עם הועדה המצומצמת של המפלגות הגדולות.
2. ועדה המייצגת את הרכב הצנור - לפי הרכב ועדת הפנים. או הרכב הכנסת.
3. לספור את ההכרעה בידי ועדת המענה.
4. ועדה המייצגת את כל המפלגות ההולכות לבחירות.

ה צ ג ע ה.

- 2 - בעד ועדה מצומצמת בהתחשב עם המפלגות הגדולות
- 5 - בעד ועדה בהתאם להרכב ועדת הפנים
- 1 - בעד ועדה המייצגת את כל המפלגות ההולכות לבחירות

בתקבלה ההצעה של ועדת בחירות מרכזית המורכבת בהתאם להרכב ועדת הפנים של הכנסת.

הועדה הזאת תהיה ברשותו של המפקח על הבחירות מטעם הצבא, והוא יהיה היו"ר. הועדה הזאת תהיה ועדה מייצגת.

מר צילן:

אנו עוברים לבעיה אחת: סימון אות הרשימה.

היו"ר ז. וורהמטיג:

אנו סטליצים על זה שהמפלגות אשר טופיעות לבחירות בכל הארץ תקבלנה אות

גורדי:

ארציית.

פר צילון:

אנו ציינו בחוק שפיקד הבחירות וועדה
הבחירות יתנו את האות. בחוק לא כתוב
מה יהיה אם לא תהיה הסכמה, אבל החוק קובע שהאות תינתן בצורה
כזאת שלש הפנים אין כל סכנות לתת איזו שהיא הודעה בנוגע לזה.

טובי להכנס לעצם הענין אני חושב
שאת המפלגות הגדולות תבענה לידי הסכם בענין זה, הרי כל פקיד
בחירות אשר יכול לומר שהוא אינו מקבל הודעות משר הפנים בענין זה,
וכי החוק אינו מחייב אותו, אבל אם המפלגות הגדולות תבענה לידי
הסכם, אני סבור שלא תהיה התנגדות.

פר רוזנבלום:

מנהל משרד הפנים.
צדק פר צילון שהחוק אינו נותן איזו
סכנות לשד הפנים לתת הודעה בענין זה.
הודעות איננו יכולים לתת, אבל אנו יכולים להסביר שזה ראוי.

ר. שרי:

משרד הפנים יכול להוציא הודעות לסקידי
הבחירות בענין זה.

י. גורדי:

לא נכניס פה תיקונים בחוק, אבל כאן
יושבים באי-כח המפלגות אפואלמא במרץ
ובאי-כח המפלגות יכולים להגיש לידי הסכם בדבר זה. ואותו הדבר
יהיה גם כועדת הבחירות המרכזית, ואז אפשר להגיש לידי הסכם.

היו"ר ז. וורהפטיב:

כלומר, אני מבין, שההודעה תבוא מפתח
משר הפנים בצורך הסכמה כללית של ועדת
הבחירות.

א. פראי:

בטעם שהיושב-ראש ירצה על החוק בכנסת
הוא יספור גם על ענין זה.

היו"ר ז. וורהפטיב:

מבחינה צבדית לא ראוי כלל מעל במת הכנסת
להעלות את השאלה הזו, ואז ענין טכני
של וקלה על הבחירות ולא כדאי להעלות את הענין מעל במת הכנסת.

י. ספיר:

אני אינני מסכים שתהיה אות אחת למפלגה
המופיע בכל מקום בבחירות, כי אלה הן
אינן בחירות ארציות, אלא בחירות מקומיות.

י. גורדי:

פר ספיר לא היה נוכח כל הזמן בישיבה ולא
שמע את הדיונים. אבל אני חושב שגם הוא
מסכים לכך שאותה מפלגה המופיע ב-45 מקומות לא תופיע בכל מקום
באות אחת, אני חושב שגם מפלגתו היתה מסכימה להופיע בכל מקום
באותה אות כי על מפלגה תוציא חומר תעמולתי ארצי ולא מקומי, ושורת
ההגיון מחייבת לקבל זאת. ואחת פשתיים: או שאנו מבטיחים את הדבר
בחוק, ואז צדיכים להגיש זאת לכנסת, או שאנו מגיעים לידי הסכם
בענין זה.

י. ספיר:

אני עומד על העקרון שאלה הן בחירות
מקומיות ולא בבחירות ארציות, וכל ועדת
בחירות מקומית תקבע את אות המפלגה או הרשימה המופיעה בבחירות.

א. שפטל:

אני מניע שזו תהיה זכות, אבל לא חובה.

היו"ר ז. וורהפטיב:

מחזק לומר שפר ספיר רוב חברי הוועדה הם בדעה
שאותה מפלגה המופיע בכל מקום ומקום זכאית
לקבל אות אחת. אני מניע לפר ספיר עוד לחשוב על הדבר, ואני מבין

ה. גורדי:
בענין פנקסי הזוהי: ישנם רבנות אזרחים שעדיין אין בידם פנקסי זהוי. האם הממשלה תוכל להבטיח להם את פנקסי הזוהי עד הבחירות?

ה. טובי:
היות ולאנשים רבים אין תעודות זהוי, ואיכני יודע אם משרד הפנים ימשיך עד אז לחלק את כל תעודות הזוהי, אני מציט לקבל את הפרינציפ, שהוא קיים כבר לצבי חיילים, שהאזרחים יוכלו להצביע גם לפי תלושי הרשיום הנמצאים בידם.

היו"ר ז. וורהפטיג:
אני מתנגד לדיון בענין זה. זהו מתפקידו של משרד הפנים לחלק את כל פנקסי הזוהי.

מר צילון:
משרד הפנים דואג לכך שכל תושבים יקבלו את פנקסי הזוהי במידה שדרשמו לקבל תעודות זהוי, ואנו נעשה הכל כדי לזרז את זה את התושבים.

א. שפטל:
יש להביא לידיעת הצבא שכל תעודות זהוי לא יוכלו להשתתף בבחירות. יש להודיע על כך בכל העתונות ומשרד הפנים צריך לדאוג לכך.

היו"ר ז. וורהפטיג:
קבלתי מכתב מאת ד"ר לם חבר הכנסת, שהוא מתנגד לשנוי שהכנסתו ביחס לעובדי המועצות מקומיות, והוא מבקש זכות להסתייג מהצעה זו בכנסת.

(הוסכם להענות לבקשת ד"ר לם).

חברי תורה המטה של חוק האזרחות המ:

ז. וורהפטיג	י. בדר
א. פדא	ק. כתנא
י. סרלין	י. קלינבנד
א. כהן	רחל כהן
ס. זעבי	א. ב'רג' זרה
י. בן-צבי	ס. בן-עמי
א. שפטל	נ. ביד
ד. שרי	י. לם
	ד. בן-רב-המ

ה. טובי:
אני מודה בכל תוקף כבוד הרכב זה. בועדה הכנסת הוחלט שיהיו בועדה שני ערבים, ואם ברור שאחד מהם יהיה מערבי בצד והשני יהיה קומוניסט, ואין זה מתקבל על הדעת ששני החברים הערבים שניהם ספייעת ערביי בצרת.

היו"ר ז. וורהפטיג:
הרשימה איננה סגורה. אני מסור את הדברים לי"ד הועדה מר סינג' רבם לי"ד ועדת החוקה מר ביד.

י. בן-צבי:
אני חושב שבחידת החברים הערבים צריכה להעשו לפי העדות, כלומר: אחד מהעדה הנוצרית ואחד מהעדה המוסלמית.

ס. טרנר:
דרישתו של ה. טובי תועבר בהפלטת הועדה.

ח. טרני:
אני אישנוי מייצג שום עדה. אני חבר במפלגת הקומוניסטית, ואני מוחה נגד חולדול בע מתיחסים למפלגה הקומוניסטית המונה 3 חברים בכנסת.

ד. מנה:
ליצ"ר יש רק נציג אחד בכנסת, והיא גם מיוצגת ברעה לענייני אזרחות.

היו"ר ז. וורטהייט:
שאלת הדרכי ועדת האזרחות תבוא לדיון בישיבה שלא סן המנין שתקיים בפגרא.

מר רוזנבלום:
מנהל / משרד הפנים
אני מציע להזמין לישיבת ועדת האזרחות גם נציג משרד הפנים.

הישיבה תנעלה בשעה 12.00